

**Resultat 2007-2010:
Minskad energi-
användning med**

5,1 %

**Nätverksträffarna
sprider energi-idéer**

RESULTATET I SKÅNEINITIATIVET

”Det går att kombinera affärsnytta med samhällsansvar!”

Det har nu gått snart fyra år sedan vi gemensamt bildade SABO-företagens Skåneinitiativ. Initiativet är den mest ambitiösa frivilliga energisatsning som gjorts i vår bransch – kanske överhuvudtaget i Sverige. Att 103 företag nu antagit utmaningen är fantastiskt och något som jag är mycket stolt över!

Att vi är så många som tillsammans ska uppnå samma mål är en stor styrka. Vi har redan sparat mycket energi och minskat vår påverkan på miljön. Nu är vi dessutom på god väg att spara ännu mer. Detta blir möjligt med lönsamma satsningar, kompetenta medarbetare och en trådat arbete. Vi har bevisat att det går att kombinera affärsnytta med samhällsansvar.

Allmännyttan visar att det går att arbeta mot ambitiösa miljömål utan reglering och tvång, med ett resultat som överträffar förväntningarna.

Kurt Eliasson, SABO

Företagen som deltar i Skåneinitiativet får bland annat:

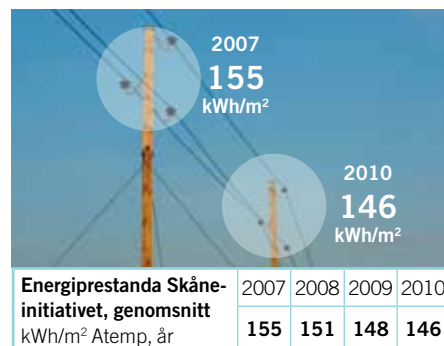
- En årlig avstämning om minskad energianvändning
- En årlig beräkning av företagets koldioxidutsläpp och primärenergieffektivitet
- Delta i regionala nätverk
- Kandidera till utmärkelsen ”Årets energitjänare”

FAKTA SKÅNEINITIATIVET

Antal anslutna företag	103
Totalt antal lägenheter	383 970
Bostadsyta (m²)	24 443 991
Lokalarea (m²)	3 513 923
Totalt BOA + LOA (m²)	27 957 914

Energianvändningen har minskat med 5,1 procent

Energianvändningen har minskat med 5,1 procent mellan år 2007 och 2010. I tabellen visas medelförbrukningen för företagen i Skåneinitiativet som 2010 var 146 kWh/m² och år. Energianvändningen för de företag som är med i Skåneinitiativet motsvarar cirka 1,5 procent av Sveriges slutgiltiga energianvändning. Det innebär att Skåneinitiativet kommer att ge avtryck i den nationella statistiken, så stor är den minskning som vi tillsammans åstadkommer.

”Mitthem kommer att lyckas med målet”

SABOs energiutmaning genom Skåneinitiativet har inspirerat oss att öka och intensifiera arbetet för att minska vår energianvändning. Vi har utökat vår mycket kompetenta energigrupp som i sin tur utbildar och

aktiverar våra kvartersvärdar att i deras fastigheter alltid identifiera energitjuvar samtidigt som vi tittar över möjliga energibesparingsinvesteringar.

Hos oss i Mitthem måste alltid åtgärderna vara affärsmässiga därför gör vi stenhårda lönsamhetskalkyler för de olika föreslagna aktiviteterna och väljer sedan ut det som lever upp

till vårt krav på avkastning och därigenom blir ekonomiskt hållbart.

Bostäder byggs inte för att spara energi utan för att människor ska bo och leva i dem. Detta medför att våra energitekniker tillsammans med våra kvartersvärdar har att brottas med energieffektivisering kontra boendemiljö där hållbarhet i alla dimensioner ska gälla.

Tack vare Skåneinitiativet med dess nätverks- och uppföljningsträffar som genom deltagarnas samlade kompetens medverkar till att det sprids idéer, skapas utveckling och energieffektiva lösningar så är jag övertygad om att Mitthem kommer att lyckas med målet 20 procent energiminuskning.

Hans Selling, VD Mitthem

Björn Tengberg är årets energitjänare!

2011 års energitjänare är **Björn Tengberg**, fastighetsingenjör på Lunds Kommuns Fastighets AB. Björn är en eldsjäl med en mycket positiv inställning till nya metoder och projekt inom energiområdet och han sprider sin energi till resten av underhålls- och driftspersonalen på LKF. Björn får utmärkelsen för sitt arbete med att leda en intern mediagrupp med stor entusiasm, där han initierar, genomför och följer

upp energibesparingsprojekt. Han har tagit fram energiplaner per fastighet och arbetet drivs i god dialog med hyresgäster och brukare. Björn har tillsammans med sina kollegor på LKF uppnått mycket goda resultat, där de tre första åren i Skåneinitiativet lett till en energibesparing på 13 procent.

Två nya företag har anslutit sig till Skåneinitiativet

Torshälla Fastighets AB och Stockholms Kooperativa Bostadsförening.

Pixibok om energispar

AB Bostäder i Borås har tillsammans med illustratören Åsa Lans tagit fram en pixi-bok som de delades ut till barn under Kretsloppet den 17 september, en återkommande löpartävling i Borås. Boken handlar om olika sätt som vi kan spara energi och på så sätt vara snälla mot vårt jordklot.

Kontakt: petra.agnroth@bostader.boras.se

Renovering av kvarteret Offerkällan

Lunds Kommuns Fastighets AB har påbörjat renoveringen av Offerkällan, 31 000 m² radhusliknande miljonprogramshus i två våningar. Målet är att gå från 212 kWh/m² och år till 150 kWh/m² bara avseende värmeanvändning. Intressant i detta område är att efter noggranna mätningar visade det sig förlusterna i områdets interna kulvertsystem var cirka 30 kWh/m², något som också kommer att åtgärdas.

Kontakt: bertil.lundstrom@lkf.lund.se

Förnybar energi i Umeå!

AB Bostaden i Umeå har köpt 5 vindkraftverk. Vindkraftverken ska producera energi som motsvarar ungefär 50 procent av företagets totala behov av elförbrukning (cirka 25 GWh per år). Vindkraftverken finns sedan 2009 i Hörnefors.

Kontakt: ann-sofi.tapani@bostaden.umea.se

Hur får vi hyresgäster att spara energi?

Under våren 2011 genomfördes ett antal workshops på nätverksträffarna runt om i landet kring hur vi ska få hyresgästerna att spara energi, bland annat inventerade vi vad som görs idag bland företagen. Här är ett axplock av detta (alla exempel finns på www.sabo.se):

- Info via hyresavin – månadens energitips
- Dela ut diskpropp till hyresgäster
- Årlig aktivitetsdag, tipspromenad med energifrågor
- Gåva för anmälan av vattenläckage
- Hyresgäst som klimatbloggar
- Energisparfilm på flera språk

Nätverksträffarna 2011 var förlagda i Kinna, Munka Ljungby, Kalmar, Sundsvall och Västerås.

Kontakt: therese.rydstedt@sabo.se, per.holm@sabo.se

Nätverksträffen gav Örebrobostäder en idé

Egen väderstation med öppen kod, enkla systemlösningar och ett Örebrobostäder som gärna delar med sig!

ÖBO fick idén till en egen väderstation på en av Skåneinitiativets nätverksträffar hos Helsingborgshem. ÖBOs väderstation mäter vindhastighet, vindriktning, barometrisk lufttryck, temperatur,

relativ luftfuktighet och nederbörd. Väderstationen kopplas till ett system, till vilket flera andra standardiserade öppna styrsystem kan ansluta.

– Ambitionen med väderstationen är flera, berättar Jonas Tannerstad på ÖBO. Dels så ska vi med avancerad mätutrustning tillhandahålla mätvärden och därmed styr signaler till våra undercentraler i vårt bestånd.

ÖBO kan också styra belysningen.

Lokala ljussensorer som i praktiken tänder lampor för tidigt och släcker för sent kan nu fasa ut.

– Med en väl fungerande styrning kan vi i områden med dålig styrning, sänka den årliga brinntiden med uppemot 1200 brinntimmar per år, det blir

många kWh totalt, menar Jonas Tannerstad. Vi styr själva, får data på enkla websidor där vi kan se drifttider för respektive uppkopplat område och även grafiskt på en karta se om ett område är tänt eller ej.

ÖBO har även lagt till en funktion som gör att de webbaserat kan tända eller släcka ett område, en styrka vid de tillfällen de ska testa belysning eller blir ombedda av till exempel polisen att tända upp extra i områden.

Allt är dokumenterat, programmet är minimalistiskt enkelt och överskådligt, och vi delar gärna med oss, hälsar Jonas Tannerstad.

Kontakt: jonas.tannerstad@obo.se

**NÄSTA ENERGI-
KONFERENS
10-11 OKTOBER
2012**

Boka redan nu in detta datum för 2012 års stora energihändelse!

NÄTVERKSTRÄFFARNA FORTSÄTTER VÅREN 2012

Datum och plats för nästa års nätverksträffar är ännu inte bestämt, men vi återkommer med detta inom kort!

SABOs energitutmanning

VAD ÄR SABOS ENERGI-UTMANING OCH SABO-FÖRETAGENS SKÅNEINITIATIV?

SABOs energitutmanning är ett långsiktigt projekt som omfattar en mängd aktiviteter (utbildningar, konferenser, nätverksträffar med mera) i syfte att spara energi.

SABO-företagens Skåneinitiativ ingår i SABOs energitutmanning och är ett slags kyotoprotokoll för bostadsföretag som innebär att de företag som ansluter sig till initiativet, gemensamt ska minska sin energianvändning med 20 procent från basåret 2007 till år 2016. Skåneinitiativet bildades av SABOs medlemsföretag på en konferens i Malmö 2008.

För mer information om SABOs energitutmanning, Skåneinitiativet och andra energisatsningar, kontakta:

Therese Rydstedt, 08-406 55 16, therese.rydstedt@sabo.se eller Per Holm, 08-406 55 21, per.holm@sabo.se

NY FILM! "Hur mycket kan man spara på en tvättstuga?"

Tvättstugan visar sig vara en större energitjuv än vi kunnat tro! Örebrobostäder har tillsammans med SABO tagit fram en film om hur man kan spara energi i tvättstugor. Här visas energianvändningen i en vanlig tvättstuga i ett flerbostadshus innan energibesparande åtgärder gjorts och vad

som hände med energianvändningen när åtgärder genomförts, vilka åtgärder som gjordes och vad det kostade.

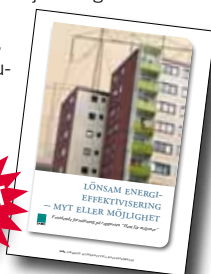
Denna film har Örebrobostäder tagit fram tillsammans med SABO och den delas ut till alla deltagare på Energidepå 2011 i Falun. Filmen kan även beställas på www.sabo.se

LÄSTIPS!

Lönsam energieffektivisering – myt eller möjlighet

Rapporten tar upp frågan om energieffektivisering vid upprustning av landets 60- och 70-talsbebyggelse, även kallat miljonprogrammet. Upprustningen av landets miljonprogramsbostäder är fortfarande en stor utmaning. Parallellt har kraven på energieffektivisering av Sveriges bostäder ökat. Till år 2050 ska energianvändningen vara halverad. Vår studie visar att dagens förutsättningar gör det svårt för bostadsföretagen att uppnå en halvering och för flera blir det svårt att samtidigt klara företagets ekonomi. SABO vill därför på detta sätt ge ett underlag för kommande och mycket angelägna diskussioner mellan berörda parter. Vi behöver lösningar som är ekonomiskt och miljömässigt hållbara för den specifika fastighet som upprustas, på just den aktuella marknaden där den finns.

NYHET

Energijakt – en praktisk vägledning om energibesparing

Denna skrift och tillhörande film handlar om de mindre, ofta mycket lönsamma underhållsåtgärderna, som minskar energianvändningen. Dessa brister kan upptäckas och ofta även åtgärdas av egen personal i bostadsföretaget. Det gäller bara att ta på sig de kritiska energiglasögonen och gå ut på jakt!

Individuell mätning och debitering – rekommendation

Hyresgästföreningen, SABO och Fastighetsägarna har arbetat fram denna övergripande rekommendation inom individuell mätning och debitering (IMD) för att underlätta för lokala parter att teckna överenskommelser.

FLER TRYCKSAKER OM ENERGI

- Miljövärdering av energianvändningen i flerbostadshus
- Fördelningsmätning av el
- Individuell mätning och debitering i flerbostadshus
- Erfarenheter av energitjänster i SABO-företag
- Energieffektiva flerbostadshus
- Energitjuvar – en praktisk vägledning om energibesparing

BESTÄLL RAPPORTER OCH HANDBÖCKER PÅ WWW.SABO.SE